

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา : ตำบลดอนชมพู อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

Carelation factors to self- health behavior in elderlyCasestudy from Donchompusubdistrict ,NonsunDistrict. Nakornratchaseema Province

รัชณี บุญเรืองศรี

สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ๒ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ

วิธีการวิจัย กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๑๙ คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ ๒ ขั้นตอน และใช้แบบสอบถามการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพในการเก็บข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พอยท์ไบซีเรียล

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๕.๕ เป็นเพศหญิงช่วงอายุระหว่าง ๖๐ – ๗๐ ปี สถานภาพโสดร้อยละ ๖๒.๒ และจบการศึกษาร้อยละ ๗๙.๙ อยู่ในระดับประถมศึกษา รายได้ครอบครัวร้อยละ ๓๐.๓ ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท และส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพร้อยละ ๔๗.๙ ส่วนใหญ่มีผู้ดูแลเป็นญาติร้อยละ ๖๖.๒ พบว่ามีโรคประจำตัวร้อยละ ๖๐.๑ ได้แก่ โรคปวดข้อ รับบริการสุขภาพน้อยกว่า ๔ ครั้ง /ปีร้อยละ ๕๘.๘ ด้านพฤติกรรมการดูแลสุขภาพการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ สำหรับภาวะพฤติกรรมการดูแลตนเองตามภาวะการเจ็บป่วย พบว่า ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการดูแลตนเองในการเจ็บป่วยโดยการซื้อยามากินเองร้อยละ ๖๐.๕ ผู้สูงอายุมีภาวะการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังและพบแพทย์ตามนัดร้อยละ ๘๑.๕ อาการที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ดูแลตนเองตนเองได้โดยไม่ใช้ยา ได้แก่อาการวิงเวียนศีรษะ เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ และมีความวิตกกังวลเครียดไม่สบายใจ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ครอบครัว อาชีพและการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส การมีโรคประจำตัวและการรับบริการทางด้านสุขภาพ

สรุปและข้อเสนอแนะ ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อมูลที่สำคัญสำหรับการวางแผนการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในระดับเขตบริการสุขภาพ โดยการจัดทำโครงการเยี่ยมและเสริมพลังให้ครอบครัวของผู้สูงอายุและสนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพผู้สูงอายุ โดยเฉพาะสถานบริการสุขภาพควรมีการเพิ่มและพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการจัดทำระบบการคัดกรองและให้ความรู้ด้านพฤติกรรมการดูแลสุขภาพที่พึงประสงค์แก่ผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุต่อไป

คำสำคัญ พฤติกรรมสุขภาพ ผู้สูงอายุ